Ն· 6963 1894 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 3/15 ՇԱԲԱԹ ԻՐԹԼՍԻ 35 ԻՆՉԻ ԱԼԻՆԻ ١٣١٢ ՇԱԲԱԹԶԻԼ ՊԻՐԸՐ ١٨ Ն· 6963

Մանչումէյի Էֆքիար

منظومهٔ افکار

صاحب امتیازی و مدیر مسئولی

فرهبت یانوسیان

مطبعه و اداره‌خانه‌سی

باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی

دائرهٔ مخصوصه‌در

30 ԲԱՐԱ 30

ԱՊՄՆԷ ԳԻՏԷԼԻ

	ՊԷՏԵԼԻ	ԱԼԻՔ ՕՐԵՔ
Խմբագրատան իշխանությունից	80	40
Թանգարաց իշխանությունից		
Պարտ. տպագրության համար		
Եվ կիսակալեալ իշխանությունք	100	50

Սահմանի խմբագիր
ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՓ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Ի-Բարձր Դռան Էրուրեանում
Պա՛ղ Ալի Հասուռեանի Նր. 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la Sublime Porte, 36

ԹԷՎԼԻՀԱՆ

Մարթպուսաթը տախտիյեն էվճ բարի մեհմուրլուք Իզզ· Վէհպի պէ-նեն թէրթիան բիւթպէի սանիյեն սընրքը միւթէմաիզի։

Մարթպուսաթը յոխտիյեն գուլ-կարճա զազէթալար միւֆէթթիշի Իզզ· Ալի Ֆէհմի վէ Խուլեֆասան Իզզ· Վէլեւ էֆէնտիլերե թէրթիան բիւթպէի սանիյեն սընրքը սաղ նիւսի։

Մարթպուսաթը ուզտուրիյեն գա-լեմի խուլեֆասընան Ռիֆզ Ֆեան չիֆ էֆէնտիյե թէրթիան բիւթ-պէի սպլիսէ։

Մարթպուսաթը տախտիյեն գա-լեմի խուլեֆասընան ֆիւթուվ-թահսին էֆ· իլե Ապտիւլ Վէհհապ պէյ բիւթպէի բապա։

ՆԻՇԱՆ

Մարթպուսաթը տախտիյեն մի-մէյերիզի սանիսի Իզզ· Բէյատ պէ-յե տէօրտունճի բիւթպէտէն Օս-մանի։

Մարթպուսաթը տախտիյեն էրմե-նիէնէ զազէթալար միւֆէթթիշի Իզզ· Մինաս էֆէնտի ֆէտէրտիչնճի բիւթպէտէն Մէհմատ։

ՏԱՐԹԻԼԻՑԵՐ

Ցունքի ճիւմաա կիւնիւ սէլամ-լըգ բէսմի ալիսի՝ Համիտիյէ ճամիի չէրիֆինէ իճրա պուրուլմուշ տուր։ Բէսմի ճէլիլի մէզքուրու թէմաշա իմմէք իւզրէ, պազը սէ-ֆարթը էճնէպիյէ մէէմուրլարը իլէ 30 գատար միւթէպէրանը էճա-նիպ տարիրի մախսուսատա հազրի պուլունմուշլար տըր։ Միւշար վէ մուսաիլէ Հիւսրեւ հազրը պուլուն-տոճզլարը մէմմուրի ալի պուրուն-տուգտա, ֆճապ իտէնէր պիլմա սըֆատ մազհարը ֆիլթիֆաթը հազ-բէթի Բատիշահի օրմուշլար տըր։

Ռէսմի։ — Ցունքի ճիւմաա Ղիր-նիւ, սէլամլըգ բէսմի ալիսինէն սօնրա, շահան պուրրան միւ-սատատի Սէնիրեէ իւզերինէ, Բու-մանիա Ս.Էֆիրի անալ Մ· Միթիլի-նէ ճէնապարը՝ խուրէթիխուսու-սիյեէտե հուզուրը չէվքէթմէվքու-ը հազրէթի Թաճտարիտե չէրէֆի մէսուլա նահիր օրմուշ տուր։

—Մէմալիքի մահրուսէի հազրէ-թի Բատիշահիտե ամի ճէնսինին ըս-լամ վէ թէքսիրի (չօղալթմազ) ի-չին, պուճ քէրրէ տախի, հայվան նէթիչտիրմէկէ հէվէսքար օլան լարա՝ Փարաֆ թարաֆ ալղըրլար թէվզիի թահթը գարարա ալինը-ղընտան, հէր վիլայէթտե հայվան նէթիչտիրմէկ նէ գատար հէվէս-քար պուլունուպ, պունլար իչին նէ մըգտար այղրա լի զում օլա-ճազընէն պիթթահգրդ իշարը պու-քէրրէ վիլայէթլէրէ եազըլմըշ տըր։

—Թարաֆը էշրէֆի հազրէթի Բատիշահիտէն՝ հաշմէթլու Ռուսիա Իմբէրաթօրու վէ Իմբէրաթօրիչա-սը հազար թրնա իհտա պուրուլ-ան Իմբիեազ նըշանը ֆիրուզէֆ-չանը իլէ, պիրինճի բրիմպէտէն Շէֆգաթ նըշանը Հիւսամէտտին-նու՝ միւշարիւէյհիւսա հազարա-թընա թէզիմ վէ թէվմիտ ալէ-ֆուր՝ եավէրանը քիրամը հազրէթի Շէհրիեարիտէն Տէվ· Ֆուատ բա-շա վէ մապէյնի Հիւսամէտտինը Մի-լուբանէքեաթիպլէքինտէն Սաատ-ք Քեամիլ պէյ էֆ· հազարաթը յլա, եավէրանը ճէնապը Շէհրիեարի-տէն Սաատ Եուսուֆ Իզզէթ բաշա՝ բէնչչէնպիհ կիւնիւ, Բէթ Էլլապուր-կա միւթէվէճճիհէն Տէրսաէթի-տէն հարէքէթ իմմիշլիր տիր։

—Կիրիա վալի վէքիլի ամվ-Թալրհան բաշա հազրէթլէրինէ վէ-րիլէն պիր լաեհհատաճ չէնա սէնէ էվվել իճրաաընա գարար վերիլմիշ պազը թէշէպպիւսաթը նաֆիանընի՝ վէկրի իճրաեէ գօնդամաը լիզ-զումուա, վէ ռէմզրը նէֆիաեէ մախսուսա պիր սանաբրընն թէէսիսի զըմնընտա վարիտաթը լազըմէ-ին թէտարիքի եօլլարը պէեան օլուն մուշ սուրը։

—Գազիրէտէն եազըլըրընա կէօ-րէն նիլ իզզէրինտե սէտլէր ինչա-սը իչիւն սենէվի 2 ցին լիրա մաշ-լան Եվրօպասան Մ· Պաքէր իսմին-տե պիր մէէմուր ճէլպ իտիլմիշ տիր։

—Մարմարա սէվահիլի մէգվարե-տաթը հազ գընտա իճրա օլուն-մազտա պուլունան գարանթինա-ներին՝ քիչիլէն լազմը հասէպիյէ, Ատապարտ վէ Մարմարա տէնիզլիտե տօլաշմազտա պուլունան կէմիլէրիկ վարօրու Հիւսամէտտինա արթըգ ծրնտա լիզում գալմամըշ օլաու-ղու խապէր ալինմըշ տըր։

—Պապը Ալի հուզուզ միշավի-ի Ամուֆ Դարբիել էֆ· հազ-ըէթլէրինն թահթը բիհասէթլէ-րինտե պուլունան մի-խթէլիֆ թա-ֆիֆաի սըհհիրէե գօմիսիօնունուն՝ տիւնքի կիւն տախտ, տարիքի ֆրհ-հիլեէտե ձգտը իճթիմա իթմիշ օլտաղու խապէր ալինմըշ տըր։

—Ինթիրամը ճէտիտե մեա-նընտա, պիրտե գ հէմ պասթօն վէ հէմտե չէմսիյէ պուլունուեօր։ Ֆրանսատա իմթիրա օլունքուպ թէճրիպէ օլունան պու պասթօն-լար՝ ճափիպի մէՄունէյեթի տիր։ Ամի պիր պասթոնան իպարէթ օլան ջպուզուն՝ սար թարաֆընա-տա գարաղը աչլարագ ատ թարըյլա թէլլերինէն իպարէթ գըսմը մախսուս՝ չըգարըլըր եէ-լինէ թագլրը իլե չեմքիյեէ մէ-ֆանա կէլտիկէ կիպի, մէգ-քիւր գըսմը մախսուս պիր պօ-ռուտան իպարէթ տիմէք օլան պաս-թոնուն իչինէ սօգուլտուղու վէ գարաղը ֆարատալարը հալտէ, պասթոն մէյտանա կէլիր։

ԹԷՎԼԻԿՐԱՖ

ԼՕՆՏՐԱ 13 դեկտ·— Պաշ վէ-քիլ լորտ Բօզպէրի՝ տիւնքի կիւն Բըլիմուրթտա պիր մէգալէ իրատ էյլէմիշ տիր։

ՌՕՄԱ 12 դեկտ·— Մէճլիսի մէպուսանատա, ազատան Պ· Իմպէր-եանի՝ Բօմա պան, սաբ իսթիքլալա թընա նոտիր հէյէթի իսթիֆթա-դընէրէն իմա իլյէտիկի ըէյնա-մէ իւզէրինէ, հիւքիւմէթէ ինթ-թիխազ օլունանագ մէտտէպիր ճագդընտա մալիւմաթ խմէմիշ օլմազլա, առալիյէ նազրը հէյ-եէթի իսթինիազիյէնին թէնքիդ լինէ վէ քէյֆիյէթին իյզահ ի-տիկէսինէ վուսվաֆ պաթ իմմէ-սիյլէ, հիւքիւմէթին վազիֆէճիի իպգա իմմիշ օլաու գունու սէօյլեճ-միշ տիր։ Պաշ վէքիլ Մ· Դրիսբի՝ պու մէսէլէի միհիմմէնին միւզա-քերեսի իչին, պիր կիւն թախսիս զոռնմասընը թալէպ իմմիշ տիր։

ՐՕՄԱ 13 դեկտ·— Հէյէթի իս-թինիազըյէնին գարարը մուճ-պինէ, Մ· Ճիոլէթի թարաֆընա-տան մեճլիսէ վերիլէն էվրազը ն-էջի օլգունմասը թէնսիպ գըլընմը-նը։

ԲԱՐԻԶ 13 դեկտ·— Մէճլիսի մէպուսյան ըէիսի՝ միւ մէմէֆա Մ· Պոքաս, սէրվէթ պըրագ մավզը օ-ստուզունան, հէյէթի միւքէյյա-մումաթլէյհին անիէսինէ սէնէվի օն պին ֆրանգ մաաշ թախսիս օլուն-մասընը, մէճլիսի մէպուսանա թէք-լիֆ իտէճէք տիր։

ԲԱՐԻԶ 13 դեկտ·— Թէհրանաթ-ի լէ շունատան պունատան ազչէ գ-օրարարդը իչին, «Բարիչ զազէթա-սընն տիրէքթօրու՝ թահթը թէվ-գիֆէ ալինմըշ տըր։

ԵՕԹՕՀԱՄԱ 10 դեկտ·— Բօր-Արթիւրիւն գապթը իլե տիկէր մու-զաֆֆէրիեէթլէր իւզերինէ, տիւն-քի կիւն Թօքիո չէհրինտե մախ-սուսէն չէհրի սեհինէր թէրթիպ վէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Բօր-Ար-թիւրին գապթը կիւնիւ թէապրա իմմտիքճէ հէր սէնէ պու չէնկիքլէ-րին իճրա օլունաճաղը սէօյլէնի-եօր։

ԵՕԹՕՀԱՄԱ 10 դեկտ·— Բօր-Ար-թիւր մուհարէպէսինտե մէճուհ օլան ենի զ էլի պիր քիչի, պուրա-ա նագլ իտիլմիշլէր տիր։

ԵՕԹՕՀԱՄԱ 10 դեկտ·— Ճաբոն-եանըն պիրինճի օրտուսու թարա-ֆընտան իճրա օլունան հարբէքաթ հազ գընտա վիրուտ իտէն սօնրա պէրլերէ կէօրէ, մէզքուր օրտու-նուն գօմանտանը ճէտիտի՝ ժէնէ-րալ ՖուչՁօ՝ Ֆու-Բաչ-Թիէն մէվ-գրինէ գատար իլերիլէմիշ տիր։

Ասաքիրի մէրզումէ, Բօր-Ար-թիւրիւն չիմալինտե վէ Մանչուրի-ա արբմ առասընը գարպ ճիհէթին-տե քեաֆիր՝ Ֆու-Զօնա հիւճիւմ իտէճէք տիր։

ԵՕԹՕՀԱՄԱ 10 դեկտ·— Ճաբոնա-եանը իքինճի օրտուսու՝ եազը-ատա Բէքին չէհրի իւզերինէ հարէ-քէթ իտէճէք տիր։

Ասաքիրի մէրզումէնին նազլի-եաթ իքրամէթինաք գուլլանըմազ իւզրէ, հիւքիւմէթ՝ սէքիզ պին համմալ իլէ մուզաֆֆէրէ ազտ ի-տեճէք տիր։

Ա.ՋԳԱՅԻՆ

Էօնիւմիզդէքի չաբչէնպիհ կիւ-նիւ իճթիմա իլէ, Կրօնատան վէ ֆազաքական ժողովարը վէ Պազ-րիարքը ինթիխապ իտէճէք հէյ-եէթի ազազընա՝ Փաթրիգ Խանէ թա-ֆիրնան, տիւնքի կիւն տավէթ-ատէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Լ.Ֆիաժին Ս. Կաթողիկոսու հազ-էթլէրի Ռուսիա 20ինճի կէչէն բա-զար իրմէսի կիւնիւ բէֆապաթընա գա Դեր· Սրապկան կիւրեղեպիս-կոպոս պուրունուզու հարտէոէջ Մաժինճեան Թիֆլիզէ մէկուվպչէլէթ իմմիշ տիր։

ՅԱԶԻԼԷԹ

Պաւնատան էվվէլքի նիւսխէմիզատ մա Սէմիուէլիէ խերճ իտիլէն պիր ֆազիլէթ հազ գընտա վաճիպտէն պուլունան միւմատատա վէ թէշէ-քիւրիւ, եէրիմէզ միւսատատ իլե-մէսիլինտէն իզզա, իտէմմիշ իտիք։

Մէզքիւր ֆազիլէթին նէ օլաու-պունու զանն իտէդիգ քի պէեանէ իհթիեաճ օլմազ սըրը գարիուրը քիրամըմըզ անլատապիլիր խսե տէ, թէքէրրիւրի նէ ֆանիպաէան խալի նէկիր տիր։ Մալիմատա, հէմշէհրի-միզ միւթէպէրանընաք, եանի թաղաս գասապասը խանէտանընտան կարապետ էֆէնդի խուպե-սէրեան Փաթրիգընտան խալը ու սէվապ եօլունտա սէնէվի 120 լիրա իհտասընա գաեիր, վէֆաթընտան սօնրա լեճրա գըլընմազ իւզրէ պիր վասիկէթ գուհուրա կէլմիշ տիր քի, տէօրթ պին լիրա վիճտարը պիր մէպլաղ խիմէք պուլուպ, պու-տա Ամոտաօլուճա պիր մէպլաղը ա-զիմ տիմէք տիր։

Ֆազիլէթին էն պիւեիւկիւ ճէ-միյեէթի պէշէրիյեէտե մատտի եա մանէվի խրատէթ իմմէք, ֆուգա-րա վէ պիշարեկեանը սէվինտիրիպ թէսէլլի իլլէմէք, վէ ալէխուսուս չօճուգլարընը թատիմ ու թէրպի-եէսինի տիւշիւնմէք օլտուղունտան հերքէսե պիր հիւանի խպրէճ տա-եըլմալը տըր։

Կէրէք Մեգհեպճէ վէ կէրէք ֆէյ-լեսոֆճա տիւշիւնիւլմիւնտէ, հերքես քէնտի հատիմընտա էլին-տէն կէլէն ֆազիլէթի իշլէմէլի տիր, զիրա՝ ճէմիյեթի պէշէրիլէնէն խալը ու մէնֆաաթընը տիւշիւնմէք վէ ծլ եօլտա իպրաղը սախավէթի իլ-լեմէք գատար ֆենալպ ճէֆա պաղ-ըշլար հիչ պիր ֆիլ ու հարէքէթ պուլունմատըգտան պաղդա, էճել-տէ հեր կիւն պաշըմըզ իւզերինտե պէքլեմէք քտէտիր։ Պիրմէնիզ հան-կը կիւն հանկը սաաթ վէ հանկը տագըգտա քէնտի վազիֆէսինի իճ-րա իտէճէք տիր։ Ս. Ա.ետարան պիլէ «սէրվէթինդի, սէմատ սապ-լամալըսընը» տէեի էմր ու թէն-պիհ պուեուրմուշ օլտուղու կիպի, պէյ-ի էլ խայգտա սէօյլէնիր կիւ-զել պիր տարպը մէսել վար պըր։ «Նէ վիրիր իսէն էլին իլէ, օ կիտէր սէ-նին իլէ» տէրլեր։ Կարապետ է-ֆէնդիի խուպեսերեան՝ չու մուշ-գատտա վազիֆէսի բէք կիւ-զել տիւշիւնիւպ վազբէթ ֆէվթ իթ-մէքսիզին իճրասընա հիմմէթի իլե-միշ օլտաղունտան, հերքես թա-րաֆընդան ամաղ պիրնաղ թէշէ-քիւրիւ օլունա Ճաեիզ տիր։ Իսի-տե ֆազիլէթ նամընա օլարագ, էֆէնտիի մուսմիլէյնի թէպրիք ի-տէրիզ։

Թարաֆընդա պիրտիկինէ կէօրէ, չու ֆազիլէթին իճրասընա, Առաջնորդաբանաց Դեր· Տրդատ վարդապետ Պալեան թարաֆընդ-ան, քենար վազիֆէյի պուհաշ նիյեէ վէ մուգտասէսի իպթիդա-սընճա էլզէմ օլան սալ զայրէթ իպգալ իտիլմիշ օլազալունտան, վէ մուսմիլէյհ Տրդատ վարդապետ կիճէ կիւնախ գիլիսէ, մէքթէպ վէ մանասթիրընընդան մէնֆաաթ-ընա եզճան ու տիլ չալըշմազտա պուլունուզդանտան, քեզալիք չա-եանը թագ տիր վէ թէշէքքիւր օլ-ատ զու կիպի, սաեիր Առաջնորդ-լարընդա վէ լուսանի բէհաբերերի-միզե պիր հիւանի իպրէթ սաեըլմա սէզատընը։

Ինչպալլահ, պունատան սոնրա, տահա նիչէ ֆազիլէթի էսէրլերի կէօրիւպաե թագ տիմի թէշէքքիւր իպ պալինէ նահիլ օլուրուզ։

ՄԱԹԷՄԻ ԱԶԻՄ

Միլլէթիմիզ պու հաֆթա քեա-միլ, նավալալու չալըշդան, իշիւ-զար վէ խայրխահ պիր գաթ զալպ իմմիշ տիր, եանի թիւճճարը միւ-թէպէրանատէն խօրասանճեան Ալիք-սան էֆէնտի, 58 հաշընտա օլտու-զու հալտէ, Պէշիքթաշտա քենտի խանէսինտէ ազմի տարի պագ թիլ-էտինինտէն, ճէնազէ ալաեը տիւն մութանթան սուբէթտե իճրա ի-տիրիքաէն սօնրա Շիշլի գապրիս-թանընա նագլ ու տէֆն իտիլմիշ տիր։

ԱԶԻ· ՀԻՍԱ ԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Ալէքսան էֆէնտի խօրասանճեանի յուղարկաւորու-թեան Առթիւ՝ փոխան «ծաղկե-փունջի» ինպաստ հաստատու-թեանս բարեհաճած են նուիրել՝

Մեծ· Պօղոս էֆէնտի Աստուա-ճեան 108 ղրշ·— Մեծ· հանգուց-եալին դրամագլուխ Դասպար էֆէնտի Գալաբերեանի գրատունէն 108 ղրշ·— Մեծ· Սարգիս էֆ· Թաշճեան 108 ղրշ·— Մեծ· Տօքթ· Դ· էֆ· Նահա-պետեան 108 ղրշ·— Մեծ· Նազարէթ էֆ· Ֆրէնկեան 216 ղրշ·— Մեծ· Յարութիւն էֆ· Տիլսիզեան 216 ղրշ·— Մեծ· Թէքէեան եղ-բարք էֆէնտիք 120 ղրշ·— Մեծ· Յարութիւն էֆ· Մօսուիչեան 120 ղրշ·— Մեծ· Գրիգոր էֆ· Էվրէն-եան 100 ղրշ·։

Նաև՝ հանգուցեալ Տիկին Աննա Յովհաննէս Մուրատեանի համար «ծաղկեփունջի» փոխան 95 ղրուշ նուիրած են Մեծ· Պ· Պ· Ս· Կիւլ-սէրեան եղբարք։

Հոգ աբարձու

Ս· Փրկչի Ազգ· Հիւանդանոցի

Սարգիս Յ. Թաշճեան

ՃԻՎԱՊ

(6962 Նոյեմբերեան տեղեկագրէն)

Ազիզիմ Սիրուն էֆէնտի,

Արթըզ պուն կիւն Անանա հիքեաեէսինէ խիթամ վիրմէք իսթէրիզ. չիւնքի ֆիլհագըգա էօյլէ պիր մէքրուհ հիքեաեէնին գրիթիզ-ը հէմ չօգ ուզանալը վէ հէմտէ անըն իքինճի գահրամանը օլան չօճուգ բէք միթէէսսիր վէ բէքտէ միւքէտտէր օլտուղունտան, Վ. Փ. էֆէնտիտէն գիեատէ աճընմատա չատան պիր հալտէ պուլունտուղու անլաշըլմըշ տըր. իսմի մէրգուժուն եաղարգլարընը Թիւրքճէ լիսան իլէ Թէրճէմէ իթմէքլիկի ճաեիգ վէ միինանիպ կէօրմէտիկիմիզտէն, էն գիեատէ տիգգաթ օլունանճագ բարշալարընը անէն տերճ ու պէեան իլէ իգթիֆա իթմէքլիկի նէզաքէթտէն սատ իյլէմիշիզ տիր։

Մէրգուհ իքինճի ճահիլ գահրամանըն էֆէնտիրընճա, Անանա հիքեաեէսի չատանը թաեիպ ու թագպիհ օլմատըգտան պաշգա, ֆաթթա ժուզայիրիտէ օլարագ բէք չատանը թահսին ու թագտիր իմիշ իսէտտէ, պիր թագըմ մինթայիլիկին եիզ պաշը ճանամարընը, մահզա պէտխահշըգլարընտան նա չի թագպիհ իյլէմիշլէր իմիշ։

«—Անանան անքարոթական գըրուածք մըն էր։

Ո՞վ կ'ըսէ այդպէս։

Հանրային կարծիք կոչուած հարիւրգլխեան հրէշին մէկ բերանը։

Ու արձագանգը մինչեւ մեզ կը հասնի, այն հիացական խանդավառութենէն եաքը, որով այս սիւնակներուն մէջ ողողուած է այդ վիպակը դնող առաջին օր։ Ու որչափ ալ միտքդ դրած ըլլաս թէ ճաշակներու և գոյներդ վրայ չէ կարելի վիճել, և սակայն այդ խօսքը անպիսի ընդհանուցիչ բան մը ունի որ կարելի չէ անշնչաբար ձգել, Եոյն իսկ յանուն այն Բարոյականին որուն պաշտպանութեանը ներքեւ կը մրտնեն այս պարագային մէջ։

Անշաշըլան, մէրգուհ չիմտիրէ գնատար Անանա հիքեաեէսի թարգըն տա զուհուրա կէլէն մասալլարընը տաին չօգլարըն թաեիպիթտիքէրինի պիլտիկինտէն, պարի հիշ տէկիլ իսէ Անանաեը թահսին իտէրլէր իւ միտինտէ պուլչունմուշ իմիշ իսէտտէ, պու իւմիտտէ պօյա չըգմըշ իմիշ, չիւնքի, միւրայիլէր իլէ սախթէ ախլագը համիտէ վէ արուհիճագ իտանիասընտա կէդէնլէր, բէք չօգ օլտուղունտան, եայղարալար իտէ բէք, սատէտիլ էհալիեի ալատարպ ղալէպէ իթմէքտէ իմիշլէր։

Ու երբ վէպի մը մէջ կարդաս թէ աղջիկ մը համարձակեր է երիտասարդ մը համբուրելու, գայթակղութեան աղաղակը արձակէ, ու վատահ եղիր թէ քեզի հետ պիտի ուենեասնախ բաղոր կեղծաւորները, և յետոյ միամիտները որոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն։

Կը կարծէիք սակայն թէ Անանային համար գոնէ բացառութիւն պիտի ըլլար։ Այնչափ մաքուր ու, այո՛, այնչափ սուրբ զգացման մը վրայ է հոն խնդիրը, որ կ'ենթադրէինք թէ ամէն կեղծ ամօթխածութիւն կամ ամէն միամտական չկամութիւն լուռ պիտի մնար առջեւ։

Ցաւովուզայրոյթով կը տեսնենք որ սխալեր ենք։

Թէքէբրիբէ հաճաթ պուլունմամբզը հալտէ, Անանա հիքեաեէսինէ պիւեիւք պիր գաղաբաթ հիւքմ իթմէքտէ իմիշ։ Չէօյլէ քի, կէնճ պիր գըզ պիր տէլիգանլիքը ուէվ մէքտէ իլէն, եվվէլքի սէվտայիսի իշիտիրտէ էօյիւր տեեի ճընտրըզընտան, հաշգ ու սէվտատան վագ կէ չէրէք, պըրագըպ գէօրէքատան թուլանլաքա իմտատ իթմէկէ կիթմիշ վէ օրատա էօյմիւշ իմիշ։

«Հա՞րկ է սակայն կրկնել այսպէս այդ վիպակին տիրապետող մեծ գաղափարը։

«Մանկամարդ աղջիկ մը, երիտասարդ մը սիրելու մասին, կը յիշէ թէ իր եարին թողած է մարդ մը որ իրեն համար կը տառապի ու ապահովապէս պիտի մեռնի եթէ իմանայ թէ ուրիշի մըն է։ Ու մանկամարդ աղջիկը, տկարանալու մօտ, կը խորտակէ իր սիրտը, կ'երթայ քոլերայէ վարակուած դժբաղդրուն օգնել, այդ անձնուիրութեան վէջ մոռնալու համար իր տառապանքը, և հոն կը մեռնի։

Արթըզ պունտանտա պիւեիւք պիր ֆազիլէթ օլմազ իմիշ, կէրչի Անանա պիր ապիզ իմիշ պիր նահտատակ իմիշ իսէտ, միւրայիլէր իլէ սատէտիլլէր պունու տախի թահսին ու թագտիր իմիշ։ Չէ Անանա հիքեաեէսինտէ էն գիեատէ թաեիպ օլունան չէյտէ պուսէ ալըպ վիրմէք քէյֆիյէթի իմիշ, հալպուքի, անատէ նէ՞ պէեիս վար իմիշ, մէկէրչի անտէն պաշգա պիր չէյ տահա վա՞ր մը իմիշ (պէսպէլլի անտէն պաշգա պիր չէյ տախի օլմուշ օլսա իտի, մէրգում եէնէ պու ճէվապը վիրիպ վէ պու սիթէմքեարանէ թէ ահճիւպի պէեան իլլէմէեճէք իտի, վէ աշիքեար սուրէթտէ անլաշըլմը ղընա կէօրէ, Անանա քէնտիէրին եա գաբրլարը վէ տէ եախսատգըզ գարտաշլարը օլմուշ օլսա իտի, եէնէ պու եօլտա մուհաքէմէ իտէ ճէքլէր վէ պէքլէ մէտհ ու պէնալար օգուեաճագլար իմիշ)։

«Այս վախճանին պէս դիցաղնական բան չի կայ, և այնահատաւկոնթիւնը՝ հին օրերու սրբոյգան մարտիրոսութեանց վերագարթնումը կը թուի։

«—Բայց, կ'ըսէ անդիէն կեղծաւորներուն ու միամիտներուն ձայնը, աղջիկը հանրուբ՝ է։ Եաքը՝

Մէրգուժուն վէ հէմէֆքեարլարընը իտտիհամարընճա, ասըլ առաքինութիւն, կիւզէլ օլմայ սըզըն վէ պու եօլտա աշըգլար թէսալլութտա թէհլիքէսինտէ պուլունմագսըզը, էհլի ըրզըգ սաթմազ ըգ օլմաեըպ, իլլա Անանան հալինտէ պուլունմազ ըգ իմիշ, վէ ասէլամ։

«Այն բարութիւնը որ չի գործեր, արժէք մը չունի, ճիշդ ինչպէս այն առաքինութիւնը որ խոչընդոտներու չհանդիպելուն համար միայն կը տեւէ։ Ու Անանան մեզի համար իրաւցնէ բարոյականի իտէալ մըն է (1)։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ» թիւ 899

1894 Օգոստ. 10

ԻԼԱՆ

Գայսէրիյէլի Մ. Մարգար աղա Շիմշիրեանըն մախտումընըն իսմի Մ. Յարութիւն վէ Մ. Մարտիրոս աղա Շիմշիրեանըն մախտումընըն իսմի տախի Մ. Յարութիւն օլտուղունտան, իսիմլէրինին թէֆիրիք օլունմասը իչին Մ. Մարգար աղա մախտումու Սրշակ իսմի իլէ մուամէլէ իտէկինտէն, ումմուժուն մալիմիւ օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։ 4—2

(1) Պիզիմ իչին իսէ տապան տապանա զրնտը տրը։

ՄԻՔԷԼ-ԱՆՃԷԼՕ

(6962 Ինճի Նիւսէմիզտէն տէվամ)

Իւչիւնճիւ Բոլ Բաբա, հէր փուրսաթտա Միքէլ-Անճէլօնուն հիւնէրու ատանմէը հագգընտա իպրազը թէհլիքէսիւ իլէմէքտէ օլտուղունտան, միամիլէյհին, հազրէթի Մուսա սանէմինի իքմալ իլլէտիկինտէ տախի, պիր կիւն բէսմի պիր սուբէթտէ օլտուղու, եանի, էլպիսէյի բէսմիլեէ իլէ օլուպ վէ պէրապէրին ատ օն նէֆէր գարտինալ պուլունտուղու հալտէ, Միքէլ-Անճէլօնուն իլլէտիկի իչ ատեիրէսինէ կիտիպ գիեարէթլէ իգհարը մէսիհունիլեէթ ութեշվիգ ամի իլլէմիշ տիր, վէ մէգքիր գարտինալարտան պիրի օլանտէ, «Արթըզ պունտան սօնրա իքինճի ժիրէ Բարանըն գէքրի ճէմիրլիի տէրխամթը իմտիրիճի պիր էսէր մէյտանէ կէթիրմէքլիք փչիսիւչիւնմէկէ հաճէթ գալմամըշ ճը, դիրա, եալընըզ պու սանէմ, էօյլէ պիր գիքրի ճէմիլ ալեամէթի օլմազլըգա քիսաֆի տէր՝ տէմիշ տիր։ Ղարիպ պիր թէտաիւֆ, նասլքի սէօյլէսի իտիք. օլ սաբրտա բէք պիւեիւք էհլի հիւնէր զաթլար զուհուրա կէլտիկի կիպի, բէք պիւեիւք թէշվիգ ամի օգուեաճու հիւնէր ու մէսարիֆբէրվէր զաթլարտախի զուհուրա կէլտիկինտէն, մէգքիր օն ալթընճը սաբրտա եաղ չամազտա օյանչէօհրէթշուար Շարլը-Գէն նամ իմբէրաթօր, պիր կիւն թիթիեէն նամ նամտար բէսսամէն աբթլիեէսինէ եանի բէսիմիանէսինէ կիտիպ գիեարէթ իթէքտէ իքէն, միամիլէյհին ֆբիչսընըն էլինտէն տիւշիւկիւնիւ կէօրմիշ, վէ հիւնէք ու տանաթ հագգընտա տէրքեար օյան հիւրմէթ վէ մուհապէթինտէն նայի իմբէրաթօր լուգ սըֆաթընը ունուտարագ, եանի պէրմարաֆ իտէրէք, տէրհալ քէնտիսի էեիլիպ մէգքիր ֆբիչաբը գալբրմամըշ տըր։

Միքէլ-Անճէլօ, 1535 սէնէսինէն պէրու ալթը սէնէ միթամատի չալըշարագ Սիքսթին քիլիսէսինին օն իքի արշընն եիւքսէքլիկինտէ վէ ալթը արշընն էնինտէ օյան պիր տիվարընտա թէրսիմ իլլէտիկի պիր մահշէր կիւնիւ բէսմինի պիրիրմիշ օլտուղունագան, 1841 սէնէսի դեկտեմբերի 25 ինտէ, եանի պիր Մբանունդ կիւնիւ պիւեիւք պիր զիանէթ իլէ բէրտէգի աշագը ալընարագ մէյտանէ չըգարըլարընտան կէօրիւպ տէ հայրան օլմատրգ ինսան գալմամըշ տըր։ Մէգքիր մահշէր կիւնիւ բէսմի կիպի միւքէ մէլվէ ասըլ իսմ ու վանէեաքընա մուվաֆբզ վէ մութապզ, բոյի զէմինտէ հիշ պիր բէսիմ պուլունմազտա ատկիլ տիր տէնիրքէ ճաեիգ տիր։ Մէգքիր ըսսիմտէ պիր ֆէրիշթէ վահշէր պօրոնսուսու չալմազտա, էսթիւլէր ժիզարլատան չըգ մաքշ տա, վէ հազրէթի Իսա տա թա եօգ արտա տուրարագ, Ֆիւնահարգլարը քէնտինէ չաղըրմագ տա օլտուղու կիպի, կիւնահքեարլարը տա խըշմու զաղապը եըլարըրվարը նէ չարբարբրմագ տա օյտուղանտան, չէյթ անկարտա անլերի եիթի եիթի վիրէրէք ճէհէննէմ մէ ամմազտա տըրլար։

Միքէլ-Անճէլօ օլմագլրի ամմըզ պէյ եաշընտա օյտուղունտան, արթըգ օթուրուպ տա բանամամ խոսէ ճէք եէրտա, Ռոմ գաեիրի օյարագ տահա պիւեիւք էնէք վէ ֆահմէթ լէրի տէրիւհատ իթմիշ, վէ տահա տա պիեատէ հիւնէր ու մասրիֆէթլէր վէ սանանթլար իճրա իլլէմիշ տիր։

Բօնա չէհրինտէ, կէրչի ըէք չօգ հայրէթ էֆէնտա էսէրլէր վէ պինալար վար իսէ տէ, Բարալարա մախսուս պուլունան վանթիգ ան սէրաբը, վէ պաղչէսի, վէ քիլիսիսինտէ վէ անթիգ ախանէսի իսէ, նատիր իւլ էմսալ օլուպ վէ այրճա պիր չէհիր ադամէթինէ մալիք պուլունմագտա տըր։ Մէգքիր էգզիլեէլէրին ինչաաթ վէ թէզենինաթը իչին, եիզ սէնէտտէ գիեատէ վագրթ ազ հիսապրգ տա նուգուտ սարֆ իտիմիշ ճիրի վէ Միքէլ-Անճէլօ, Ռաֆայէլ վէ զայրիհիմ կիպի էհլի հիւնէրլէրին քեաֆֆէսի օրատա չալըշարագ քէնտի էսէրլէրինի պրրագ մըշլար տըր։ Շէօյլէքի հագգըյլա մէգքիր էսէրլեր վէ էպնիյէլէր, թէքմիլ Գաթօլիք քիլիսէսինին պատի իֆթիխարը օլմագ տա տըրլար։

Բաբալար քէնտի խանէլէրինին նատիր իւլէմսալ օլմասընա չալըշտըգլարը հալտէ, Ալլահըն խանէսինին տախի նատիր իւլէմսալ օլմասը վազիֆէ վէ էհէմմիյէթինի գանութմասրգլարը տան, Ս. Պետրոս նամընա, հիչ էմսալի կէօրիւլմէմիշ պիր քիլիսէ ինչա իթտիրմէքլիկի

---

(48)

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

—Սէնին պու ճինէթին, պէնի տիւշարը հէյպէթ վէ տէհլէ՛թ իլլէմէքտէ տիր . . .— տէտի Բօլիտօրի։

—Իշթէ՛ իշթէ՛ . . . չիմտի պու անտէ, . . պէեագ վէ զարարսըզ պիր չէքլտէ գարշըմա տիքիլտիկինի կէօրմէքտէեիմ . . . նա՛ . . . նա՛, չուրանճրգտա . . .— տէտի Ծօթէր քէսկին պիր սէք իլէ սէօյլէնէրէք, վէ կէօզլերինի եաթագ մահէլլինին գարանլըգ պիր մահէլլինէ տիքէրէք, վէ գբլսը վէ պիր տերի պիր քէմիք գալմըշ օլան բարմագլարընտան պիրիյլէ մէգքիր քէօյէեի կէօսթէրէրէք։

—Սա՛ւս օլ . . . խապիս ու պէտպախթ հէրիֆ . . .— տէտի Բօլիտօրի։

—Օ՛ֆ . . . իշթէ՛, իշթէ՛ պուրատա տըր . . .— տէտի Ծօթէր։

—Ժագ . . . սէն Սէսիլիեի տէկիլ, իլլա քէնտի էճէլինի կէօրմէքտէսին,— տէտի Բօլիտօրի։

—Խա՛յր, օ՛ֆ, պէն անը, քէնտինի՛ կէօրմէքտէէիմ, էվվէլ իշթէ պուրատա տըր, նէ՛գ ատարտա կիւզէլ տիր . . . օլ սիեահ սիեահ սաչլարը բէրիշան պիր հալտէ ումուզլարը իւզէրինտէ էաբըլմագտա տըր . . . վէ օլ ինճու թանէսի միսիլու պէեագ պէեագ տիշլէրիտէ տատագլարը արասընտան կէօրիւնմէքտէ տիր . . . եա օլ գըմըզը վէ ըսլագ տատագլարը . Ա՛խ օ՛ֆ . . . եա օլ իրի իրի կէօզլէրի զանն իտէրսին քի պազէն աթէշ կիպի բարլաեըպ վէ պազէն տախի տունուզլանմագտա տըր . . . Սէսիլի՛, Սէսիլի, սէնի սէվմէքտէեիմ, սէնին իչին չըլարըմագ տաեըմ . . . օ՛ֆ . . . պէնի սէօնմէզ վէ թիւքէնմէզ պիր աթէշ իչինտէ պըրագ տըն . . . վէ իլել էպէտ սէնի պու հալտ կէօրմէք իսէ . . .— տէտի Ժագ Ֆէրրան տիշլէրինի սըզըպ վէ Բօլիտօրիեէ ֆիթթապէն սէօյլէեէրէք։

—Ժագ, Ֆօյլէ խէեալի չէյլէրէ պագրպ ալտանըպտա նաֆիլէ եէրտէ քէնտինի թահրիք իյլէ՛մէ . . .— տէտի Բօլիտօրի։

—Նէ՛ սէօյլեօրսուն, պէնդմ կէօրտիւկիւմ խէեալի պիր չէյ տէկիլ տիր . . .— տէտի Ծօթէր։

—Ժագ, սագըն քէնտինի . . . սէնտէ պիլիրսին քի . . . տահա չիմտի . . կիւեա օլ գարընը չէհվէթէնկիզ մանիլերինի չարգըլարընը իշիթմէքտէ իտին, վէ անըն իւզէրինէտէ գուլագնարընտ տէհշէթամիզպիր աղրեա պիր սըզրեա ուղրատըլար իտի . . . սագը՛ն քէնտինի,— տէտի Բօլիտօրի։

—Պրա՛գ պէնի . . . պրա՛գ պէնի քէնտի հալիմէ . . . նէեէ՞ եարար ինսանըն գուլագլարը, էկէրչի իսմէտիկի վէ թէլէզգիւզ իյլէտիկի խուպավագլարը իշիթմէգ իսէ վէ քէզալիք նէեէ՞ եարար կէօզլերի, էկէրչի արզուզլէտիքլերինի կէզրմէգ իսէ, մէկէրչի գուլագ տէտիկին իշիթմէքէ վէ կէօզ տէտիկինտէ կէօրմէք իչին խալգ իտի՞ղմէմիշլէր մի տիր . . .— տէտի Ծօթէր։

—Եա անլէրին սէպէպինտէն սօնրատան չէքտիկինիզ էզիյլեթլէր, աղրըլար վէ սըզըլա՛ը, սէֆի՛լ հէրիֆ, սէն տիվանէսին . . .— տէտի Բօլիտօրի։

—Սէսիլինին եիւզիւնիւ կէօրիւպ վէ սէսինի իշիթտիկիմ անտէ, քեաֆֆէյի ըէնճ ու աղրըլարը վէ իշքէնճէլերի չէքէպիլմէք իչին պիր գուվվէթ վէ պիր ճէգարէ՛թ ալմագտաեըմ . . . վէ պունտանտա զաթինագարը, էհէմմիյէ՛թ պիլէ վիրմէմ, չիւնքի օ կէօրտիւկիւմ սէֆիպախչ հալլէր պէնիմ իչին պիրբիր սահիհլիք տիրլէր . . . օ՛ֆ, Սէսիլի՛, Սէսիլի, նէ՛ գատարտա տիլպէրսին . . . ա՛ճանվէր դարը, նէն քէնտինին նէ՛ մէրթէպէ էնպանը ազլընը պաշընտան ալրճը օյտուղունու բէք ալէա պիլիրսին . . . նի՞չին պէնի պէօյլէ հէմիշէ աթէշի ազգը վէ ճիլվէքտարը լըգլարընա եագբպ գավուրմագ տասրն . . . պրբա՛գ արթըգ . . . էլվիրի՛ր արթըգ . . . եօգսա չիմտի թութգուզ ղում կիպի պօղարըմ սէնի . . .— տէտի պաղբրարը Նօթէր։

—Իեի եա, ա՛ խապիս հէրիֆ, պէօյլէլիքէ սէն քէնտի էճէլինի տավէ՛թ իյլէմէքտէսին, սէն թէհլի՛ եէրտէ եարբպ թուխուշմագտասընը . . .— տէտի Բօլիտօրի, ագլընը պաշընա կէթիրմէք նիյէթիյլէ Նօթէրի սըզը ըզբաք թոնթուպ սալլաեարնագ . . . հալպու քի հիշ պիր ֆաեիտէեի մուհիպ ծլամատրընտան, Նօյմէր թէքրարլէն հէյճանէ կէլէրէք սուերգլամագտա ատվամ պիրէ։

—Ա՛ֆ, էֆէ՛նտիմ, սո՛ւլթանըմ . . . չէհվէ՛թ չէվթանը, պէն սէնին մանէնտինի կէօրմէմիշիմ պիր . . .— տիեէրէք Նօթէր սաեբգլամագտա իքէն, պիրտէն պիրե պիր ֆէրեատ տըր պըրագալագ, արգասը իշղերինէ ազէվրիլմի։

(Ծէլ-Ֆ)

հեմիշէ փիւշիւնմիւշլեր, հեմիշէ արգու վէ զալրեթ իթմիշլեր, վէ կէրչի էլլի սենէաէն զիեսաէ տէ վագթ վէ բարա սարֆ իթմիշլեր իսէ տէ ֆանկ իսէրսին քիր։ Բարելսն գուլէսի կիպի, անըն պաշա չէգ արբիմսը՝ ինսան գնտրէթինին խարիճինտէ տիր կիպի պիր հալ հիւքմիւնիւ ալտըզընտան, ան ճագ եարբսընա գատար վիւճուտէ կէչիրիկինի օգէօրէպիրմիշլեր տիր, վէ տէ զանֆտարինքի ճէնապը Հագ զէզքիր չէրեֆլէ տախի Միքէլ-Անճէլօնուն միւշերրէֆ օրմասընը միբրատ իլլէտիկինաէն, մկ մահիչ էմէ, օլմինի չէմուրխէթինտէ, եանի եիթմէ, իբգ եաշընտա օլտուղ հալդէ, վէ միմարլըգընա մէհրէթի թամամէսի տերքէար վէ նիմսեան պուլունմատդը թագտիրտէ։ 1547 սենէսինտէ, մէզքիր քիլիսէնին միմարլըգընա թայերին օլունմուշ տուր։

Էվվէլ Միքէլ-Անճէլօ էօյլէ պիր միմինն հայինտէ, էօյլէ պիր աղըր վէ հէյաթամիզ իշի տախի տէ բիւհտէ իթմէքլիկէ ճիրաթ իլլէմշ, վէ հիւնէր ու հիսապը, վէ տիրաեէթ ու ֆէթանէթի, վէ այէլսուսուս սայ ու զայբէթի վէ ուէգաթ ու մէթանէթի սաեէսին տէ, իճրասընա գոտար վիւճուտէ օլապիլմիշ տիր։

(Տէվամ)

ԹԷՐԻՐՏԱՂԸՆՏԱՆ

Խմբագիր,

Վիճակիս Հպվիս Ամբ. Բարթողիմէոս Ծ. Վարդապետ Պաղճեան քաղաքս ժամանելէն վերջ իւր առաջին գործը եղաւ Հրաժարական Վարչական ժողովի և Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյ Հրաժարական Թաղական Խորհրդոյ վերակազմութեան ձեռնարկել։

Նոյն բերդ կ՚ուրբաթ երգումարուեցաւ Գանձառական ժողովը, յորում ներկայ էին 18 անձինք, և քուէից բացարձակ մեծամասնութեամբ Քաղաքական ժողովոյ անդամ ընտրուեցան։

Մեծապատիւ Տեարք,

1. Սարգիս Եէկէնեան «Թիճարէթի անդամ»։ — 2. Պետրոս Շահանեան «Փաստաբան»։ — 3. Սոսի Թարագճեան «Վաճառական»։ — 4. Յովհաննէս Արսէնեան «Վաճառական»։ — 5. Յովակիմ Գաբրանֆիլեան «Վաճառական»։

Քաղաքական ժողովոյ սոյն ընտրութիւն Պատրիարքարանի կողմանէ վաւերացուեցաւ։

Իսկ նոյեմ. 20 կիրակի օր այ Ս. Թադեւոս թաղի Թաղ. Խորհրդոյ քուէարկութիւնն կատարուելով և իբր 150 քուէատուներ քուէարկութեան մասնակցելով, քուէից առաւելութեամբ ընտրուեցան։

Մեծապատիւ Տիարք,

Գրիգոր Ազէմեան	71	քուէ
Մ. Յակոբ Ճինկէօզեան	74	»
Մկրտիչ Շուշանոյի	69	»
Յարութիւն Սուքիասեան	98	»
Յարութիւն Թէմինեան	80	»
Յարութիւն Սէմէրճեան	56	»
Յակոբ Բօսսահեան	74	»

Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյ Ս. Յովհաննէս երկսեռ վարժարանն, որքանի մը ամսէ ի վեր Թաղական Խորհրդոյ հրաժարականը անհնար թաղուած էր, կը յուսանք թէ, Թաղական Խորհրդոյ ազգասիրութեան արժանի առաջին և կարեւոր խնդիրներէն մին պիտի լինի։

ՄԻՀՐՈՒՆ

1894 Նոյեմ. 23

Ռ...թ...

Շու աթիտէքի Գայսէրի մէքթուպունու պիլմէմիշտիր, վէ պէեան ու թագտիմ գըլընան թէշէքքիւրլէրէ պիզ տախի իշթիրաք իտէրէք աէրճ իտէրիզ։

ԳԱՅՍԷՐԻՅԵԼԷՏԷՆ

Միւէլլիֆ։

Մէնֆաաթը ուտուտիլէ եօլունտա տարֆը սայ ու հիմէմ իսէնը ասհապը համիյէթէ մի քեֆֆաթ վէ ախէրլէրինէ հիչանչ իպրէթ, վէ մէքթէպ թալէպսինէ թէշվիգաթ օլմագ իզրէ, պու եօլտա մէվատը խայրիեէ իշէն բիէթզընլըքը տակիվա աչըգ պուլունան ճէրիտէի մի թէպէրինիզի եաղըն պիր նիսբէսինտէ, իչուն մէզալէի ա ճիզինին աէրճինէ հիմմէթինիզի բէճա իտէրիմ։

Գայսէրինէ Ս. Կաբապետ վանքը ժառանգաւորաց վարժարանը օգ ուեան բըմբզտան մէսթուր օլմատըզը իւզ մէզքիր մանասթիրը պիր քեօշէքինտէ, 1888 սենէսի մայիզ պիրինտէն պէրու ատ մէ մէքթուպունու պիլմէմիշտիր, վէ պէեան ու թագտիմ գըլընան թէշէքքիւրլէրէ պիզ տախի իշթիրաք իտէրէք աէրճ իտէրիզ։

Գայսէրինէ Ս

թերպիյեն ն էհեմ ու էլդէմ օլ տուղու չու զէմանում, Գայ»էրի յէ-միզ իչն ա,ին պիրնի,յմէթ օրուպ, սէնէ պէ»էնե թէրազը վէ հէ-ման պիր գօլեժ հալինի քէսպ իթ-մէքտէ վէ բէյ տէր բէյ մէմլէքէ թիմիզ իչին պիրպիրինտէն միս-թամա ֆամէլի ատէվլէր եէթիշ-տիրմէքտէ (նասըլքի իչպու տէվրի սէնէվիսի խիթամընում տա, հէրսի թալակաս օրմագ իւզրէ Ղնէ ֆէնիտէն իպարէթ միւնթէհի պի-ոընքի տահա նըզարաճագ, վէ պուճլարըն տահա զիատէ մի-քէմմէլ պիր հալտէ օլաճաղը թա պիի տիր) օլտուղունտան պու խուսուստա կէրէք Դեր. Առաջնորդ Ս. Հայի իլէ իպ. Լսանան էֆէնտիլերին վէ կէրէք օ եօլտա բաղ-պէթ վէ հիւնանի թէվէնճիրէ իպ-ըաղ իտէն էֆբասը էհալիներին հի մէմ ու մեսաիսի պատիի թէչէք քի ըիս ազիմ սաեղլսա սեզոսըը։

Պինաէն ալէյ, Դեր. Առաջնորդ Ս. Հայրըմզը իչպու խրատէթի ֆէվզելատէ վէ մուվաֆֆաղըյէ-թինտէն տօլաեը ալէնէն վէ ան սամիմիլ գալպ թէպրիք, վէ տա-եիմա մուվաֆֆաղըյէթ վէ ճիւմ-լէնին արզու վէ գավիէն թիմու իթաիլկի վէճճիլէ մէքմէպի մեզ-քիւրուն տաՀա բարլաղ պիր սու-ըէթտ տէվամ վէ պաղասընը թէմէնին իտէրիզ։

Մշ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

15 Նոյեմ. 1894

Դայյէրի

ԽԱՐԻՃԻԵԼ

Դուչ պօղան խասթալըղընին թէ-տավիսի իչին, ուսուլը մալիմէնի քէչֆ իթմիշ ալան Տօղթոր Ռու-նուն եէնի իլաճը մէնֆաաթընա օ-լարաղ, ախիրէն Բարիզտէ կէթէ իմէաթրօսունտա լճբա օլունան օ-Քանտա, Ըէխի ճիվմուր Մ. Գա-զիմիր Ռէբրէ հազրէթլէրի տախի հազրը պուլունմուշ տուր։

—Բօրթէկիզ հիւքիւմէթինէ թա պի օլաղ, պահրը մուհիթի Ա.թ. լասիտէ պուլունան Ասօր ատալա ըընտա, կէչէն կիւն չիտտէթլի պիր գասբրկա ֆինբթունաը զուհուր իտէրէք, մէրքէզի հիւքիւմէթ պու-լունան Բօնթա տէլ կատա չէհրի նին ըբիթբմալարընը՝ սու պասմըշ տրը։ Ֆուրմուն էանասընտա իքի սէֆինէ զարդ վէ ի՛չ քիչի թէլեֆ օրմուշ տուր։

—Բէթէրսպուրկտան էվրօբա գա զէթալարընա իչար օլունամուղունա կէօրէ, Օ՝օրի էկալէթի չըմէնտ-ֆէբլէրի՝ Ա.Էրսաիվսթոգտան 377 վէրսթ ամէսաֆէեէ գատար եամբրլ մըշ տրը։

—Ֆէչֆիրեաթը ֆէննիյեէ իճ բասընա մէհմուրէն, Ռուսիա հիւ-քիւմէթի ճօղրաֆիա ճէմիյեէթի՝ թարաֆընտան թէչքիլ օլունուպ, էրպապը ֆէնտէն Լէօնթիրէֆին ռիեպպէթի թահթընտա պուլունան ֆէյէթի ֆէննիյեէ՝ կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, վասաթի Ափրի գաեէ միւթեվէճճիհէն պիր վա-բօրը մախսուս իլէ Բէթէրսպուրկ տան հարաքէթ իթմիշ տիր։

—Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարա-ֆընտան Մատակասգար ատասընա սէվզ օլունաճագ ասքերէ սահիր, Մէպուսան վէ Աեանդ մէճլիսլերի թարաֆընտան թաստիգ օլունան գանուն լաեիհասընը՝ կէչէն բա գար իրթէսի կիւնիւ ըէմէն իլան իարլմէսի մուզաքրէր իտի։ Գա-նունը մէզքիւրը՝ նէչրլինի միւթէ-ազրպ, ասքեր սէվզը գաթիյեէն ֆէլէճճէք Ապրիլ իպթիտալարընտա իճբա օլունապիլմէք իչին, թէտա-ըիքնաթը՝ իքմալինէ զալրէթ օ-լունաճագ տրը։ Ֆիլվագը Ֆրանսա ասաքիրի՝ Ապրիլին օրթալարընա տօղրու Մատակասգարա մուվասէ-լէթ, վէ տօղրուճա Թանանարիվա իւզերինէ նէճրիւեէճէքլէր, վէ պու սուրէթլէ կէլէճէք դեկտեմ քերտէ եինէ սահիլէ ավտէթ իտէ պիլճճէքլէր տիր։ Դանուն լաեի հասընը՝ Մատակասգար հիւքիւմէթի կէ միզաքէրլեեէ մէէմուրլէն կէօնտէրիլմիշ օլան Մ. ը Միր տը Վիլիէրէ բէսմէն թէպ-լիշ օլունմասընը միւթեազրպ։ սէֆիրի մուսմաիլէյ՝ Ֆրանսանընն մէթալիպլէնի միւթեզամին՝ սօն թէպլիղաթը իճբա իտիպ գապուր ինիլմէսինեճ չէբրիլճէք տիր։

—Ամիրալ Ավէլանը եէրինէ, Բուսիանը Ազ տէնիզէքի տօ-նանմասը գ օմանտանլըղընա թաեին գըլընան Դօնթր Ամիրալ Մագա-ըօֆ պու քէրրէ Բիրէեէ մուվա-սէլէթլէ, մէզքիւր գ օմանտանլըղը-ըէսմէն տէրէօհատ իթմիշ տիր։

Մուսմաիլէյ Ամիրալ Մագա-ըօֆ՝ Բէթմէրսպուրկտան հարաքէթ իթմէզտէն էվվել Իմբէրաթօր հաշ մէթլուգ Իքինճի Նիգօլա հազրէթ-լերինին հուզուրունա գապուլ օ-լունմուշ տուր։

—Իսբանեա հիւքիւմէթի Գալէ-ար ատալարընտան Գաբրէրա ա տասընը ըտթուն ալմագ իւզրէ միւզաքէրաթտա պուլունմագտա տրը։ Իսբանեա հարպիյեէ նա զըրը՝ մէզքիւրատանընն իսթիմա քի էլզեմ իտիլիներ կէչէնքի ճէ միյեէթի վիւքէլատա պէեան էթ միշ իսէ տէ, պու ուրթընն ամագ մէսէլէսի՝ հէյեթի վիւքէլտեը թէչ քիլ իտէն նազըրլար թարաֆընտան էեիտէն էեի թէպզրգ իտիլ-միքտէն սօնրա, հիւքիւմէթճէ նազարը իթինաեէ ալընաճագ տրը։

—Թէէմինենիւնտուղունա կէօրէ, ճաբօնիալըլար՝ սուլհ միզաքէրէ-սինէ պաշլամագտան էվվել, ճաբօ-նիալըլարը քէսիմիշ պաշլարընը կէթիրէնլէրէ միւքեաֆաթ վատ-հատէն Զին մէէմուրլարընն՝ իտամ օլունմագ իւզրէ քէնտիլէրինէ թէս-լիմինի թալէպ իտիեօրլար։

ԻԼԱՆ

Միմար Մարտիրոսուն՝ էմինէ Նա-սիպէ հանըմ զիմմէթինտէ մահքիւ-մունալիհ ալաճաղը օլան 30 լիրա վէ իւչ չարեէք լիրանը թէէմինի իս-թիֆասը զըմընտա հանըմը մուսմաի-լէյհանըն Պէյօղլունտա Գազանճը մա-հալլէսինտէ Հաֆըզ պէյ սօգաղընտա պիր թարաֆտան միւթէսարրըֆը մու-սմաիլէյհանըն էօհտէսինտէ իպգա ի-տիլէն մահէլլ վէ պիր թարաֆտան Հանիֆէ վէ Ամէհ հանըմլարըն մէն-զիլ պաղչէսի վէ պիր թարաֆտան Անազ բաշա իտամը Բաշիտ էֆ. մէն-զիլ պաղչէսի վէ թարաֆը բրալի Հա-ֆըզ պէյ թարիգբյա մահուուտ թէրպիան 187 զըրա 18 բարմագ միւ-ֆիրէզ մահալլին հաճզբյա ֆիրուխթի Պէյօղլու պիտաեէթ մահքէմէսի ըի-եաէթի ուլէսը ճանիպլինտէն թահ-թը գարարա ալընմըշ օլմալլէ, թա-ըիխի իլանան իթիպարէն. 15 կիւն սօնրա պիլմիւզաեէաէ ֆիրուխթ օլու-նաճաղը՝ Պէյօղլու պիտաեէթ մահքէ-մէսի իճրա մէէմուրի՝ էթի ճանիպլին-տէն իլան օլունուր։ Ֆի 2 օդոստոս սէնէ 310։

Մաթպաաեէ վիսուլի ֆի 3 դեկտ սէնէ 310

ԲՈՒՍՏ.

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Դեկտեմբեր 3

	Ղշ փր.
Գօնս. Սէր. Դ. Տիւ	28-
» » » Պոռ սպկ. աշբլ.	28 8½
Թահվիլաթը Օսմանիյեէ	——
Ռուսէլի Շըմէնտըֆէրի ֆր	123-
ԱՓՍԻՕՆԱԱՐ	
Ըէժի	Ղր. 21-3½
Թրամվայ	» 8-30
Սամ. Սիկուրթա գումբ.	» 7-65

ԼՕՆՏՐԱ ՊՕՐՍԱՍԸ ԴԵԿՏ 15

Գօնս. Սէրի Դ. Գաբանաք	Ղ. ի. 25-43
» » Ա.	» » 65-50
» » Բ.	» » 44—
» » Գ.	» » 28 37½

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ ԴԵԿՏ 15

Գօնս. Դ. Գաբանտը	25-57
Ռուսէլի Շըմէնտըֆէր	ֆր. 123-50
Պանգ Օթօման	» 668-12
Գրէտի Լիոնէ	» 796-25
Ըէյթի Օթօման	» 470-62

ԱԳՃԷ ՆԵՏԱԼԱՐԸ

Ոչխ. լիր. 100 զշ. գան	Ղշ. փր
Սիմ մէճիտիյեէ	108-12
Մէքալիք	96-50
Պէշլիք	102
Ալթընըզ	103
Ղուրուշլուգ	103-5
Զայրէկ	107-10
Եիւզլիք	101-—
Ինկիլիզ լիրասը	110-22
Ֆրանսըզ »	88-8
Յօլ	90-15
Ֆրիմից	51-17
Գարպօն գաեիմէսի	8-34
ԳԱՄՊԻՕ	
Լօնտրա 3 այ.	110-35
Փարիզ » »	22-70

ՅՕՐԹ. Ա. ԳԱՐԱԳԱՇ

Փարիս Նիսա վէ Լավուրթա

Հասթախանէսի սապրգ.

Մօնթիէօւի

Պէյ օղլունտա, Ադա ճամիսինտ Սագսը սօգաղընտա Ն. 18 խանէէ նագլ իմիշ օլմաղա, հէր կիւն էօյլէնտէն սօնրա, օրատա քէնտ-սինէ միւրաճաաթ իտէն հասթա-լարը գապուլ իտէր, վէ հէր նէվի հասթալըգլարը թէտավի իտուպ, պիլիասա լավուրթալրգ վէ գասբն հասթալրգլէրի իլէ մէշղուլ օլուր։

Զարշէնպէհ կիւնլէրի մէճճանէն խասթա մուաեէնէ իտէր։

ԾԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԵԷ

ԻԾՊՈՒ ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻՆԻՆ ՆԻՀԱՅԻՆՃՈՒ ՃԻՄԱ ԿԻՆԻՆԻՆ ԱԳՇԱՄԸՆԱ ԴԱՏԱՐ ՊՕՂԱՋ ԻՉԻՆԴԻ ԻՇԼԻՑԻՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹ ՈՒ ՀԱՐԱՔԷԹԼԵՐԻ

Բազար կիւնլերի Պօղազ իչինէն Քէօրրիւյէ իչլէյէն վաբօրլարը վագթ ու հարաքէթլերի

Ս. Տ.

2 Եէնիմ. մէզարպ, պէօյտ, Թար. եէնիք, իատէն, մրկ. Ր, հիս, պէպ, արն, գուրչ, օրթա, պէշ.
2 Պէպ՝ արնվ. գուրչ. օրթա. պէշ.
2 Գանտ. վանիք. չէնկ. պէյզ գուզ.
2 Պէյգօզ բաշապ. չուպ. գանլ. եէնիք. սթէն. միրկ. պօեաճ. Ր. Ա. հիս. պէպ՝ արն. գուր. օրթա. պէշ.
2 40 Պէյգ. բաշապ. եէնիք. չպուք. անատօլու հիսար. գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլերպէյ գուզկունճուք
2 45 Եէնիմ. մէզարպ. պէօյտ. Թարապ. գանլ. պօեաճ. Ր. Ա. հիս. գանտ. արնվ. չէնկ. պէյլ. օրթաք. գուզկ պէշիք. գապաթաշ
2 45 Ր. Ա. գավ եէնիմ. մէզ. պէօյ Թարապ. պէյգօզ բաշապահ. չուպուք գանլըճա, Ա. հիս. գանտ. վանիքէօյ չէնկ. պէյլ. գուզկ. իւսքիւտար
3 15 Ա. հիս. գանտ. վանիք. չէնկ պէյլ. գուզկ. պէշիք
3 30 Եէնիմ. մէզարպ պէօյ. Թարապ եէնիք. իսաէն. միրկ. պօյաճ Ր հիսար, պէպէք արնավ. գուրչ օրթաք. պէշիք.
4 30 Եէնիմ. մէզ. պէօյ. Թարապ. եէնիք. իսթէն միրկ պօյաս. Ր. հիսար, պէպէք, արնավ գուրչ. օրթա պէշիք.
4 45 Պէյգօզ. բաշապ. չուպուգլու գանլըճա Ա. հիսար գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկունճուք պէշիքթաշ.
5 45 Եէնիմ մէզար պէօյ. Թարապ. եէնիք աթէն միրկ. պօյաք. Ր հիսար, պէպէք. արնավք գուրչ. օրթաք. պէշիքթաշ.
7 Միրկ. Ր. Ա. հիսար, գանտ. պէպէք, արնավ չէնկ. պէյլ օրթաք. գուզկ. իւսկ. պէշիկ.
7 Եէնիմ. մէզար. պէօյ Թարապ. պէյգօզ. բաշապահ եէնիք միրկէն գանլըճա Ր. Ա հիսար, գանտիլ. արնավ. չէնկ. պէյլ. օրթաք. գուզկ. պէշիք. իւսկ
7 45 Ա. Ր. գավագ, եէնիմ. մէզարպ պէօյտ. Թարապ եէնիք. միրկէն Ր. հիս. պէպէք արնվք. գուրչ. օրթաք. պէշ.
8 45 Եէնիմ. մէզարպ պէօյիւք. Թարապ. պէյգ. բաշապաղէշ, չուպ. գանլ. Ա. հիսար գանտ. վանիք չէնիք. պէյլ. գուզկ. իւսկիւտար.
9 Եէնիմ. մէզ. պէօյ. Թարապեա եէնիք, սթէն պօյաս Ր հիսար պէպ արնվ. գուրուչ. օրթա. պէշիքթաշ.
9 45 Եէնիմ. մէզարպ. պէօյ. Թարապ պէյգ բաշապահ. չուպուգ գանլըճա. Ա. հիս. գանտ. չէնկ. պէյլ. գուզկունճուք իւսկիւտար.
10 15 Եէնիմ. մէզարպ. պէօյիւք Թարապ. եէնիք միրկէն Ր. հիս. պէպ արնաօրթա. պէշիքթաշ.

Ս. Տ.

3 Պէշիք. օրթ. գուրչ. արնվ. պէպէք Ր. հիս. միրկ. իսթէն. եէնիք. Թար. պէօյտ. մէզարպ. եէնիմ.
3 15 Պէշիք. գուզկ պէյլ չէնկք վանիք. գանտ Ա. հիսարգանլ. չպուք. բաշապ. պէյգ.
3 40 Գապաթ պէշիք. իւս. գուզգ. օրթաք. պէյլ. չէնկ. արնվ. գանտ. Ա. Ր հիսար, գանլ. միկ. եէնիք. բաշապ. պէյգ. Թարապ. պէրիւքդ. մէզարպ. եէնիմ.
4 15 Պէշիք. օրթա. գուրուչ. արնվ. պէպ Ր հիս. միրկ. սթէնեա. եէնիք. Թարապ պէօյ. մէզպ. եէնիմհալլէ.
4 45 Պէշ գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտիլ Ա. հիսար. գանլ. չուպ. բաշապ. պէյգ. Թարապ պէօյ. մէզարպ եէնիմ
5 15 Պէշիքթ օրթաք. գուրչ արնավ. պէպէք Ր. հիսար միրկ, եէնիք. Թարապ պէօյ մէզարպ. եէնիմ. գավագլար.
5 20 Գապ. իւսկ. պէշիք. գուզկ. օրթաք. պէյլ. չէնկ. արնվ. գանտիլ. Ա. Ր. հինձր գանլ. չուպուքլա միրկէօն.
6 Գապպթաշ պէշ. օրթաք. արնվք. պէպ Ա. Ր հիս. միր. եէնիք. պէյգ. Թարապ. պէօյտ. մէզպ եէնիմ.
7 Պէշիք իւսկ գուզկ պէյլ չէնկ. արնվք. գանտ. Ա. Ր հիս. պէյաք եէնիք. Թարապ. պէօյիւքդ մէզարպ. եէնիմ հալլէ.
8 30 Պէշիք. Ցրթ. գուրչ. արնվ. պէպէք, իուսմէյի հիսար. միրկ. եէնիք. Թարապ պէօյ. մէզարպ. էնիմ.
9 20 Պէշիք. օրթա. արնվ պէպէք, Ր. հիս. պէյաք. գանլ եէնիք. պէյգ. Թարապ. պէօյտ. մէզարպուրնու եէնի մահալլէ Ր. Ա. գավագ.
10 5 Գապաթ. գուզկ. պէյլէր չէնկ. վանիք. գանտ. Ա. հիսար, գանլ. չուպ բաշապ. պէյգ. մէզպ. Ա. Ր. գավագ
10 20 Պէշիք. օրթաք. գուրչ. արնվ. պէպէք. Ր. հիս. պօեա. միրկ. սթէնեա, եէնիք. Թարպ. պէօ. յիւքտ. մէզարպ. եէնիմ մահալլէ.
10 50 Գապաթ պէշիքթ. օրթաք. գուրչ. արնավ պէպ. գանտ. Ա. Ր. հիս. գանլ միրկ. եէնիքէօյ. բաշապ. պէյգօզ. (Պէպէքտէ եէնի մահալլեեէ կիտէն վաբօր իլէ իսթ. իտեճէք տիր).
11 10 Իւսկ. գուզկ պէյլ. չէնկ վանիք. գանտիլ Ա հիսարգանլ, չուպուք, բաշապ, պէյգ.
11 20 Պէշիք պէպէք, Ր հիս, միրկէն իսթէնեա, եէնիք Թարապ. պէ. յիւքտ. մէզարպէեէնի մահալլէ.
11 30 Պէշիք. գուզկ Ցրթաս. պէյլ. չէնկ վանիք, պէպէք.
12 15 Պէշիք, օրթաք գուրչ արնավ. պէպէք.

(*) Ագշամարը Քէօրրիւտէն սօն բասթալար դիզրա իտէն վաբօրլարա գաթիէեէն եիւք գապուլ օլունմաեաճաղը կիպի գար վէ թիբիլի վէ ֆուրթունա հավալարտա վագթը հարէքէթլէրինտէն տախի պիր չէյրէք էվվել հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

ԻԼԱՆԱԹ ԻԼԱՆԸ

Գիրինճի իքինճի վէ իւչունճու սահիֆէլէրիմիզ իչին իլան ֆիեաթը, տիւեիւն ճէնազէ վէ էմսալի իչին պիւթիւն պիւթիւն պաչգա օլտուղու հալտէ, տէօրտիւնճու սահիֆէմիզտէ ուֆագ թէֆէք իլանաթ տէրճ իչին սաթըրը 20 բարատան 10 բարաեա գատար իլան գապուլ իտէճէկիզ տիր. չէօլէք պիր տէֆա իչին եալընըզ պիր չէյրէք վէ իւչ տէֆա իչին տախի եալընըզ իքի չէյրէք մէճիտիյեէ վիրէն զաթլար. 10 սաթըրըզ պիր իլան իլէ, եէրլէրինի տէկիչտիրտիքլերինի վէ էմսալի հալ-լերի պէեան իտէպիլեճէքլէր տիր։